

Дегтяр О. А., д-р наук з держ. упр., доц.,
Ладоця Г. С., магістрант,
Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО КОНТРОЛЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Вища освіта в сучасних умовах переживає етап глобальних змін. На державному рівні відбувається перехід від парадигми знань в освітньому процесі, що існувала протягом кількох століть, до парадигми компетенцій. Перебудова системи освіти, орієнтація на сучасні освітні стандарти і технології, розробка нової системи публічного контролю сформованості професійної підготовки компетентного фахівця дозволить підвищити якість людського потенціалу і, як наслідок, досягти конкурентоспроможності економіки України на світовому ринку. В основі управління контролем професійної підготовки компетентного фахівця у вищій школі лежить системний підхід, який, заснований на положенні про те, що специфіка складного об'єкта не вичерпується особливостями складових його компонентів, а пов'язана, насамперед, з характером взаємодій між компонентами даної системи. Тому на перший план висувається завдання пізнання характеру і механізму цих зв'язків і відносин. У процесі системного аналізу з'ясовуються не тільки причини явищ, але і зворотний вплив результату (продукту) на причини, що його породили.

Основними принципами системного підходу до організації публічного контролю професійної підготовки компетентного фахівця у вищій школі є:

1) цілісність (властивості цілого не зводяться до механічної сумі властивостей його компонентів, але, разом з тим, кожний компонент системи публічного контролю професійної підготовки компетентного фахівця має своє місце і свої функції);

2) структурність (функціонування системи публічного контролю професійної підготовки компетентного фахівця у вищій школі зумовлено особливостями окремо взятих компонентів і властивостями її структури в цілому);

3) взаємозалежність системи публічного контролю професійної підготовки компетентного спеціаліста у вищій школі та середовища (система публічного контролю професійної підготовки компетентного фахівця у вищій школі функціонує і розвивається лише у тісному контакті та взаємодією з навколишнім середовищем).

Сутність системного підходу до системи публічного контролю професійної підготовки компетентного фахівця у вищій школі знаходить вираз у наступних положеннях:

1. Система публічного контролю професійної підготовки компетентного фахівця у вищій школі є цілісною по відношенню до зовнішнього середовища, її вивчення здійснюється в єдності із середовищем, у тому числі в тісному зв'язку з соціальним розвитком і запитамі суспільства.

2. Система публічного контролю професійної підготовки компетентного фахівця у вищій школі складається з компонентів. Властивості компонентів залежать від їх приналежності до певної системи, а властивості системи незведені до властивостей її компонентів. В якості структурних компонентів системи публічного контролю професійної підготовки компетентного фахівця у вищій школі ми виділяємо форми, методи, види, функції, принципи та критерії.

3. Всі компоненти системи публічного контролю професійної підготовки компетентного фахівця у вищій школі перебувають у складних зв'язках та взаємодіях, серед яких потрібно виділити найбільш важливий, тобто системоутворюючий зв'язок. В системі публічного контролю професійної підготовки компетентного фахівця у вищій школі такий зв'язком є взаємодія викладання та контролю сформованості компетенцій майбутнього фахівця як двох взаємообумовлених видів діяльності.

Сукупність компонентів системи публічного контролю сформованості компетенцій майбутнього фахівця дає уявлення про структуру та організації системних об'єктів. Ці поняття виражають певну упорядкованість системи і взаємозалежність її компонентів. Система публічного контролю побудована таким чином, що певні форми і методи контролю сприяють виконанню визначених функцій і відповідають певним видам і типам контролю.

Принципи синергетичного підходу до системи публічного контролю професійної підготовки компетентного фахівця у вищій школі ми бачимо в наступному:

1. Принцип відкритості реалізується за допомогою міждисциплінарних зв'язків. Викладання дисциплін при цьому має здійснюватися в контексті сучасних освітніх технологій, таких як: контроль в електронному навчанні (E-learning), контроль у змішаному навчанні (Blended Learning), контроль у мобільному навчанні (M-Learning), контроль у віртуальному освітньому середовищі, модульно-рейтингова система оцінювання.

2. Принцип не лінійності передбачає відсутність однолінійності: наявність вибору, активне впровадження взаємоконтролю, самоконтролю, використання нетрадиційних форм контролю: есе, портфоліо, веб-квесту, контролю в інформаційному середовищі і т. д., що приводить до формування активної позиції студентів, розвитку їх творчого мислення та уяви.

3. Принцип системності – взаємозв'язок і взаємозалежність усіх складових контролю.

4. Принцип чутливості до початкових умов передбачає діагностику початкового рівня сформованості компетенцій студентів і подальшу її побудову на основі цих даних.

Ґрунтуючись на ідеях вчених педагогів, представників синергетики, сформулюємо концептуальні положення організації публічного контролю професійної підготовки компетентного фахівця у вищій школі:

1) включення студента в різноманітні види контролюючої діяльності має здійснюватися в контексті його професійної спрямованості;

2) свобода вибору стратегій контролю, яка проявляється у виборі творчих форм і методів;

3) оптимізація управління процесом контролю сформованості компетенцій студентів, ініціювання самоконтролю на основі діалогу, співробітництва у дедалі «викладач – студент» [2].

Основні положення синергетичного підходу: не лінійність, самоорганізація (самодисципліна і самоконтроль студентів), відкритість (взаємодія студентів з викладачами і один з одним як контактної, так і віртуальної освітніх середовищах), чутливість до початкових умов (діагностика початкового рівня сформованості компетенцій студентів), – необхідні для реалізації системи контролю професійної підготовки компетентного фахівця у вищій школі.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз : монограф. / [В. П. Андрющенко, І. А. Зязюн, В. Г. Кремень та ін.]; за ред. В. Г. Кременя. – Київ : Наук. думка, 2003. – 853 с.

2. Професійна педагогічна освіта: системні дослідження : монограф. / за ред. О. А. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. – 308 с.

Драчова С., студентка, ф-т ЕП,
науч. рук.– **Садовников О. К.**, канд. филос. наук, доц.,
*Харьковский национальный университет городского
хозяйства имени А. Н. Бекетова, Украина*

ПРОБЛЕМЫ И РЕОРГАНИЗАЦИЯ СИСТЕМЫ СОВРЕМЕННОГО ВОСПИТАНИЯ

Социальный климат открытого общества, которое по мнению К. Поппера может привести все человечество к обретению блага, используя возможности демократии, при десакрализации социальных и политических институтов, ориентируясь на инструментальную рациональность, предоставляется возможность для мобильности социального статуса человека, что обеспечивается существующей системой общества и направленностью в будущее. В открытом обществе создаются условия для формирования и реализации человека как личности, но при ослаблении гуманитарных и нравственных составляющих, может усиливаться индивидуализация потребностей человека. В этом случае возможности открытого общества могут эксплуатироваться в пользу отдельного человека, без учета общественных интересов, что будет может вести к социальному дисбалансу, к использованию социума и социальных институтов для удовлетворения эгоистичных интересов, и личных амбиций.

Во избежание антисоциальных деструктивных действий общество обязано готовить и воспитывать людей, прививая им социальные ценности и нормы, уважение и толерантность в личностных и коллективных взаимоотношениях. В современном мире, который отходит от тоталитарных